שני לוחות הברית — אות נ' נאמן רוח

היא מעלה גדולה וחביבה להקב"ה שנותן עיניו בו, כמו שכתוב (תהלים קא, ו) עיני בנאמני ארץ, וכתיב (ירמיה ה, ג) ה' עיניך הלא לאמונה. ובמעלת המדה הזאת נתייחס הקב"ה, כענין שנאמר (דברים לב, ד) אל אמונה ואין עול. ומבחר היצורים משה רבינו ע"ה נתדבק במדה זו, כמו שהעיד עליו הש"י (במדבר יב, ז) בכל ביתי נאמן הוא:

ומה היא האמונה, תחילתה שיבטח האדם באלהים ולא ייירא משום דבר, וירצה בגזירת הבורא, וימסור עצמו וממונו ונפשו אליו, ויהיו משאו ומתנו ודבריו כולם באמונה וביושר, ויאמר על הן הן, ועל לאו לאו, ואינו אץ להעשיר, אלא שבטחונו בהקב"ה בכל ענייניו כמו שכתוב (תהלים לז, ג) בטח בה' ועשה טוב שכון ארץ ורעה אמונה:

והנה עתה באות זה של נאמן רוח לא יהיה העסק בענין משא ומתן באמונה, או בענין דיבור אמת ושקר, כי כל זה יבוא לקמן בעזה"י בעמוד האמת ושם מקומו, רק הדיבור עתה להיות נאמן ברוח, נאמן רוח מכסה דבר (משלי יא, יג), ולא (שם כט, יא) כל רוחו יוציא כסיל. יהיה אדם בכל ענייניו בעל סוד, לא יגלה נסתריו לשום אדם, ולא יגלה נסתריו של שום אדם. הנלוים לו הוא לא יגלה נסתרים, כמאמר החכם סודך אסירייך, ואם תגלהו אתה אסירו. עוד אמר, אל תגלה לאוהבך מה שתסתיר משונאיך אם לא בחנתו פעמים רבות להיות אוהב נאמן, פן יהפוך להיות שונאך ויגלה סודך, ובפרט בדורות הללו כי בעו"ה פסקו אנשי אמנה:

אל תהדרו לידע סודות של אחרים. כתב במבחר הפנינים, איש אחד גילה לאוהבו ענין. אמר לו הבנת, אמר לו הן הבנתי, אבל שכחתי. על כן ישים אדם עצמו כאלם מה שיודע מסוד חבירו, ויהיה שכוח ממנו. ובזה הוא נאמן רוח מכסה דבר:

ולפעמים יהיה נאמן רוח, רצוני לומר יראה נאמנתו נגד כל רוח ורוח, ולא יכסה דבר. כיצד, אם נתמנה פרנס על הצבור להוציא ממונו על דבר ידוע, אף על פי שיודע בעצמו שכל מעשיו באמונה, וגם העולם מחזיקים אותו לאיש אמונה, ואינם מבקשים ממנו חשבון כי מחזיקים אותו כי באמונה הוא עושה, על כל זאת מידה נכונה היא שיבא עמהם בחשבון בדקדוק אפי' בפחות משוה פרוטה. מי לנו גדול כמשה רבינו ע"ה ונאמן שהעיד עליו הקב"ה (במדבר יב, ז) בכל ביתי נאמן הוא, אעפ"כ איתא במדרש (תנחומא פקודי ז) כשגמר מלאכת המשכן, אמר להן לישראל בואו ונעשה חשבון לפניכם. נכנסו כל ישראל אצלו, ואמר להם משה, (שמות לח, כו) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד ע"פ משה וגו', כך וכך יצא על המשכן. עם כשהוא יושב ומחשב שכח אלף ושבע מאות וע"ה שקל שעשה ווין לעמודים, התחיל יושב ותוהה. אמר, עכשיו יאמרו ישראל משה נטלן לעצמו. האיר הקב"ה את עיניו וראה אותן עשוין ווים לעמודים, אמר זאת האלף ושבע המאות וגו'

עשה ווים לעמודים (שם כח). ומהו משכן העדות, אמר להן משה הרי אתם מעידין עליו ממה שאני נותן לכם חשבון. ואם משה רבינו ע"ה עשה כך, מה יעשו אזובי הקיר:

גם אם נותן אדם אחד פקדון, ישמור אדם עצמו שלא יקבל פקדונות בכל מה דאפשר. ואם אי אפשר, והוא עושה גמילות חסד גדול במה שקבל ממנו פקדון, כגון שהוא הולך בסכנת דרכים ולא יש בכאן נאמן אחר שיוכל להפקיד אצלו כי אם הוא, לא יקח הפקדון כך אם לא שנותן לו כתב כך וכך הוא הפקדון, ויפרוט דבר גדול ודבר קטן, או ישים הכל בשק אחד וחבירו המפקיד יחתום השק היטב בחותמו, והכל כדי שלא יבא לחשש איזה חשד ח"ו וידעו הכל כי נאמן הוא, ואין די בזה שהקב"ה יודע האמת, רק כגון דא צריך לאודועי:

נשלם אות נו"ן